

Evolució de la pime industrial catalana al 2018 i perspectives per al 2019

Gener de 2019

0 Introducció

Un any més INFORMES PIMEC recull l'evolució de la pime industrial catalana l'any precedent, el 2018, així com les perspectives que ofereix el 2019. Es tracta de la quarta edició d'aquest tipus d'exercici, que descansa en un sistema d'enquestes sobre les principals variables econòmiques que defineixen la conjuntura empresarial: vendes, exportació, inversió i ocupació.

En aquesta edició també hi incorporem dues preguntes sobre el que els mitjans de comunicació no paren d'anunciar: la desacceleració. Concretament demanem a les pimes si l'han notat en la seva cartera de comandes i en quins mercats afecta, si és el cas.

1 Fitxa tècnica i metodologia de l'enquesta

L'enquesta que es presenta en aquest document ha estat realitzada per l'empresa GESOP.

Aquesta és la fitxa tècnica de l'enquesta realitzada:

- **Tècnica d'investigació:** Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI).
- **Àmbit geogràfic:** Catalunya.
- **Univers:** Empreses industrials amb assalariats, amb un màxim de 250 treballadors.
- **Número d'entrevistes:** 400.
- **Persona entrevistada:** El propietari, gerent o director financer de l'empresa.
- **Tipus de mostreig:** Selecció aleatòria de les empreses a entrevistar a partir d'un directori, tenint en compte quotes no creuades d'activitat (9 segments), de grandària de l'empresa (3 segments) i territori (2 segments).
- **Ponderació:** Els resultats obtinguts s'han ponderat pel valor afegit brut de les empreses, seguint la distribució real per grandària, sector i territori.
- **Error de la mostra:** +/- 5,0% per un nivell de confiança del 95,5% i $p=q=0,5$.
- **Treball de camp:** Del 10 de desembre de 2018 a l'11 de gener de 2019.

En relació a la ponderació dels resultats, quan es fa referència al percentatge de respostes no s'ha d'entendre com a nombre d'empreses sinó com a proporció d'activitat (en termes de VAB) assignable a les pimes. Per conèixer els resultats per dimensió d'empresa, es pot consultar l'annex 1 tenint present que, com que

es tracta de mostres que individualment són baixes, el marge d'error augmenta i, lògicament, els resultats parcials s'han d'interpretar amb gran prudència.

La classificació utilitzada tant en l'annex citat com en el document s'ha fet distingint entre:

- Microempresa (menys de 10 treballadors)
- Petita empresa (entre 10 i 49 treballadors)
- Mitjana empresa (entre 50 i 249 treballadors).

Les activitats incloses en la mostra per a realitzar el treball de camp són aquestes:

- Energia, gas, aigua i reciclatge
- Indústries extractives no energètiques
- Indústries químiques
- Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
- Material de transport
- Indústria alimentària
- Indústria tèxtil, cuir i confecció
- Indústria del paper, arts gràfiques
- Cautxú, fusta i altres indústries

2 Les vendes de la pime industrial al 2018

2.1 Evolució

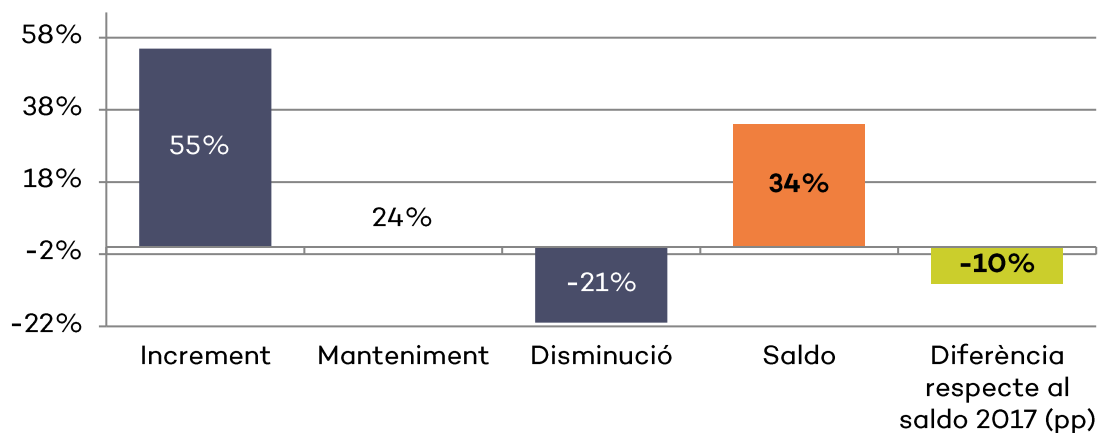
Les vendes de les pimes industrials al 2018 han experimentat una evolució molt positiva. El saldo de variacions (increment – disminució) és positiu del 34%.

Malgrat que el saldo indicat és menys positiu que l'enregistrat al 2017 (10 punts percentuals menys), el valor és prou alt per poder afirmar que el 2018 s'ha seguit consolidant la recuperació del sector que es venia produint al llarg dels darrers anys.

Les dades de la nostra enquesta donen un augment de la xifra de vendes del 3%, que es troba en sintonia amb les dades provisionals de creixement del PIB industrial català estimades per l'Idescat.

Per dimensió, les petites empreses presenten una evolució més favorable que les mitjanes, i aquestes, millor que les microempreses.

Gràfic 1. Evolució de la xifra de vendes al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

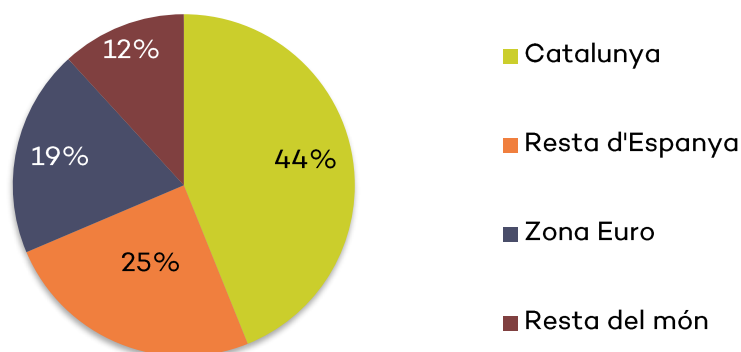
2.2 Destinació geogràfica de les vendes

Les pimes industrials catalanes destinen un 44% de les seves vendes al mercat interior català. L'exportació és el segon mercat (31%, essent la zona euro un 19%). La resta d'Espanya és el tercer mercat, amb un 25% de les vendes totals de les pimes considerades.

El mercat català de les pimes industrials ha perdut quatre punts percentuals d'importància relativa respecte a l'enquesta de l'any anterior, en benefici bàsicament de l'exportació a mercats diferents de la zona euro.

Tal com es ve enregistrant els darrers anys, les empreses de menor dimensió, les microempreses, estan orientades sobretot al mercat català (73% de les enquestades). Com més grans són les empreses, menys important és el mercat català i major rellevància adquireix l'exportació (10% les microempreses, 22% les petites, 43% les mitjanes).

Gràfic 2. Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

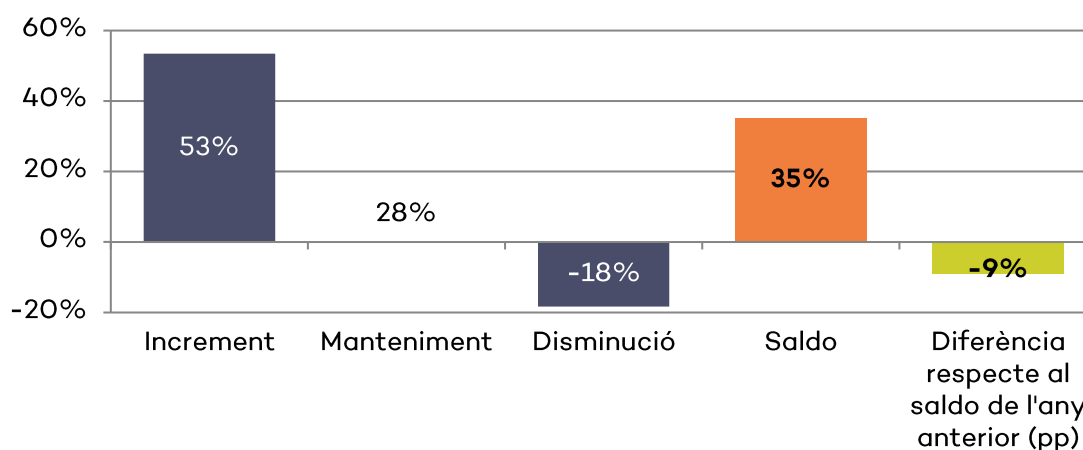

2.3 Evolució de les exportacions

Les exportacions de la pime industrial catalana també han experimentat un bon comportament al 2018. El saldo de respostes ponderat per VAB és positiu d'un 35%. Per bé que és 9 punts inferior al de 2017, aquest saldo s'ha d'interpretar com a positiu.

En aquest sentit, cal recordar que les dades macroeconòmiques provisionals indiquen que Catalunya tornarà a obtenir uns molt bons registres exportadors el 2018, de manera que els resultats de la nostra enquesta són coherents amb la dinàmica agregada de l'economia catalana.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

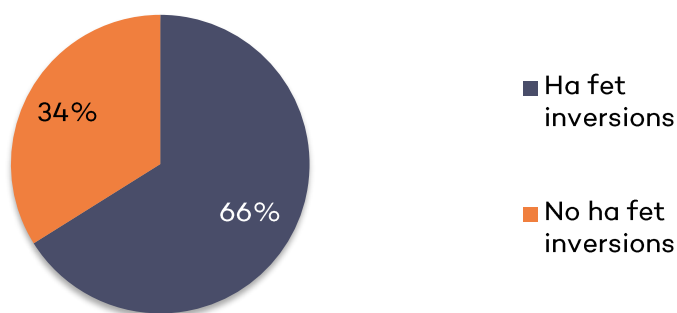
Per dimensió d'empresa, les empreses que més han augmentat les seves exportacions han estat les mitjanes.

3 La inversió de les pimes industrials al 2018

3.1 Activitat inversora

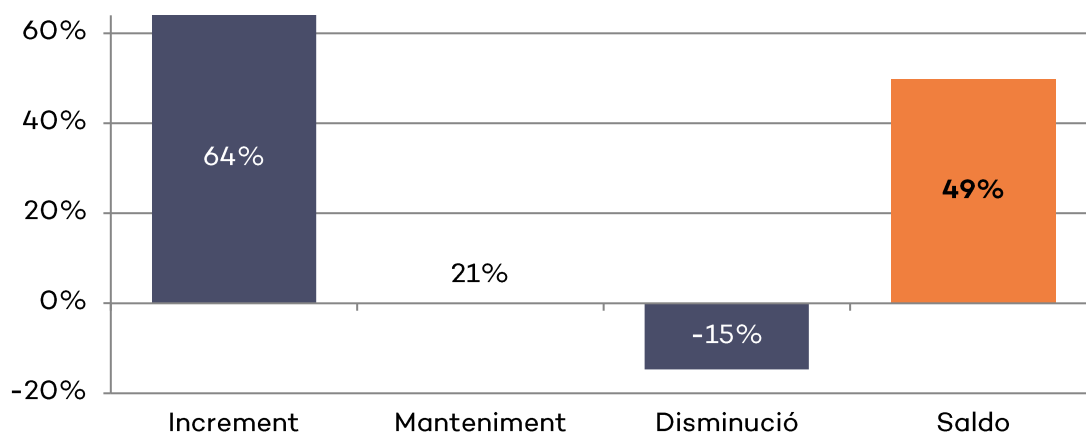
L'activitat inversora ha estat força elevada entre les pimes industrials catalanes, amb un valor ponderat del 66% de casos en què s'afirma que s'han realitzat inversions. Aquest valor és molt semblant a l'obtingut a les enquestes del 2016 (69%) i 2017 (67%), fet que cal entendre com una consolidació de la normalitat inversora, ja lluny dels registres de la crisi econòmica. Els resultats segons dimensió d'empresa són clarament favorables a les empreses de major dimensió (annex 1).

Gràfic 4. Activitat inversora al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

De les empreses que han invertit, un 64% de les pimes industrials han augmentat la inversió el 2018 i només un 15% l'han disminuït. El saldo (49%) ens indica que pràcticament la meitat d'elles han invertit més que l'any anterior.

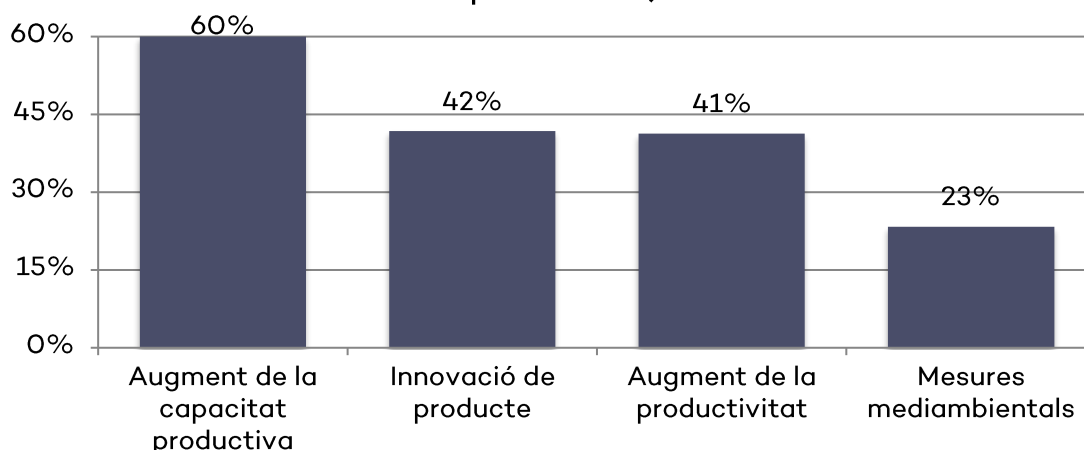
Gràfic 5. Evolució de les inversions al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

3.2 Finalitat de les inversions

Els principals objectius de les inversions realitzades per les pimes industrials catalanes el 2018 ha estat augmentar la capacitat productiva (un 60% de les empreses que han invertit), la innovació de producte (42%) i augmentar la productivitat (41%). A una certa distància hi trobem la inversió en mesures mediambientals.

Gràfic 6. Finalitat de les inversions al 2018 (% de respostes ponderades per VAB entre les pimes que han invertit)

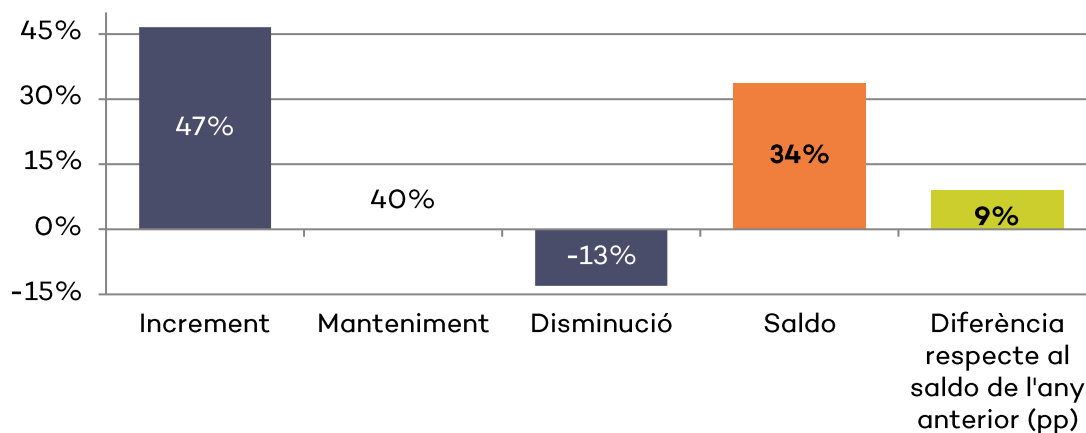
La inversió en augment de capacitat ha estat més elevada com més gran és la dimensió de l'empresa.

4 L'ocupació a les pimes industrials catalanes el 2018

En sintonia amb els resultats presentats fins a aquest punt, l'ocupació a les pimes industrials ha augmentat durant el 2018 en un 47% dels casos, un cop ponderats pel VAB, mentre que ha disminuït en un 13%. Això suposa un saldo positiu del 34%, nou punts per sobre del saldo enregistrat l'any anterior.

Per dimensió, les empreses petites i mitjanes han tingut un millor comportament en augments de plantilla que no pas les microempreses, les quals bàsicament les han mantingut estables.

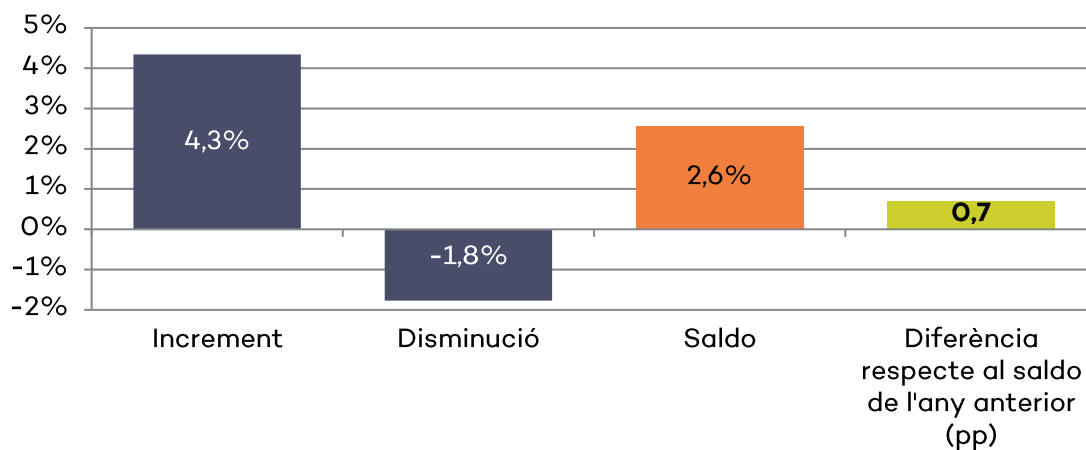
Gràfic 7. Evolució de les plantilles al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

D'acord amb les dades d'afiliació i ocupació a Catalunya, al 2018 es va produir un augment de l'afiliació a la Seguretat Social una mica per sobre del 3%. En la nostra enquesta a les pimes industrials l'evolució és també positiva, amb un 2,6% d'augment de l'ocupació.

Les empreses amb un millor comportament són les petites i les mitjanes; les que han registrat el menor creixement són les microempreses.

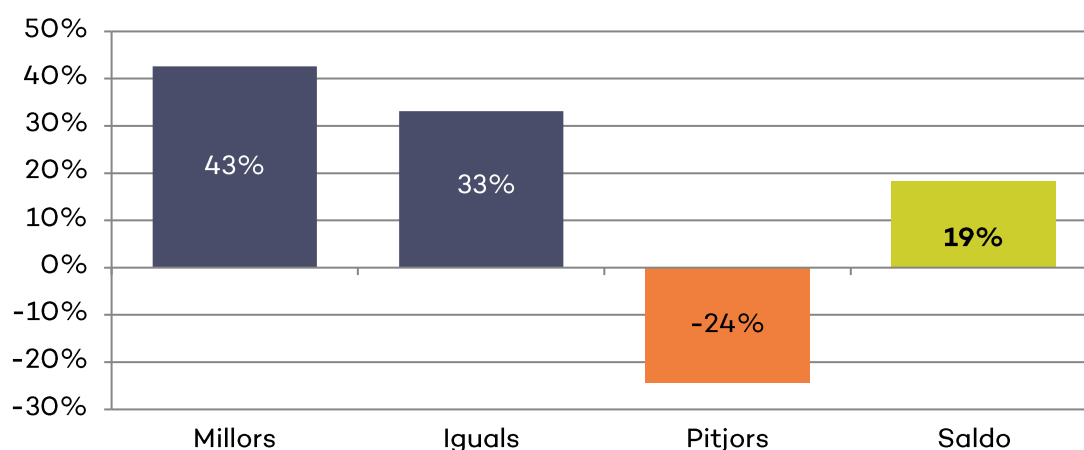
Gràfic 8. Variació de la plantilla ponderada pel signe i el grau de variació al 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

5 Els resultats de l'any

Els resultats de l'any 2018 per a les pimes industrials han estat globalment millors que els del 2017. En efecte, el 43% del sector ha enregistrat millors resultats, un 33% iguals i un 24% inferiors. El saldo entre millors i pitjors resultats (19%) és inferior al del 2017, any en que es va xifrar en el 26%.

Gràfic 9. Resultats de l'exercici 2018 respecte als resultats de 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

6 Previsions de les pimes industrials catalanes per al 2019

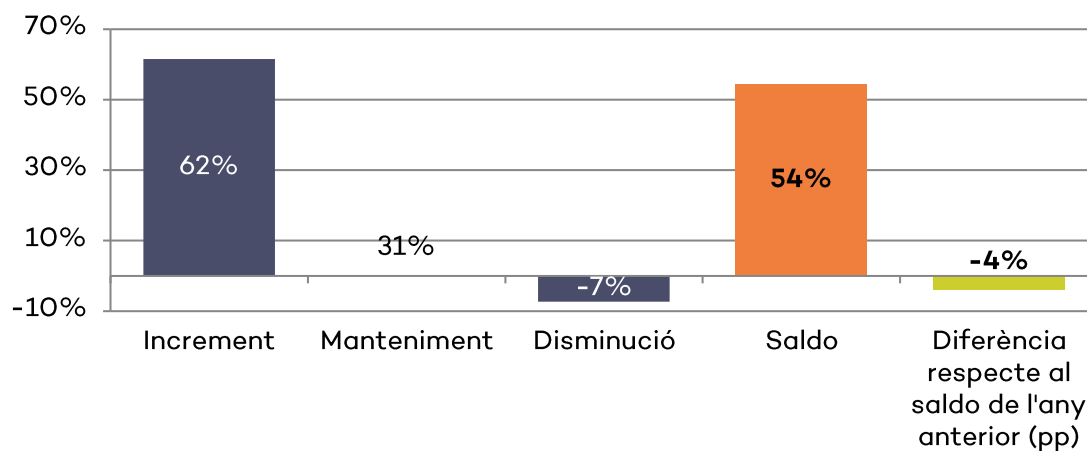
6.1 Previsió de l'activitat global

L'enquesta realitzada també ha considerat les perspectives de les pimes industrials per a l'any 2019. Les previsions, tal com passava en l'enquesta de l'any passat, segueixen essent força optimistes.

Les perspectives en relació a l'activitat global són, en un 58%, que aquesta augmentarà, mentre que les de disminució representen únicament un 7%; s'obté doncs un saldo de respostes del 51% positiu, que tot i ser molt favorable, suposa 4 punts percentuals menys que els resultats d'ara fa un any.

Per dimensió d'empresa, les més optimistes són les mitjanes, seguides de les petites i, en darrer lloc, les microempreses.

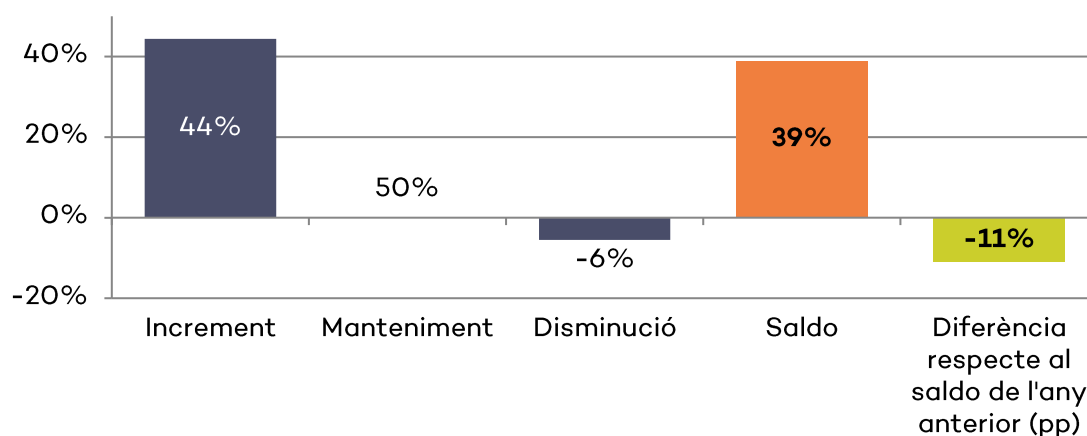
Gràfic 10. Perspectives per al 2019 respecte a l'activitat global (% de respostes ponderades per VAB)

6.2 Previsió d'exportacions

Un 44% de respostes ponderades relatives a la previsió d'exportacions es decanten per unes exportacions superiors a les de 2018. Només un 6% preveuen disminuir l'exportació, amb la qual cosa el saldo positiu és del 39%. Aquest saldo, essent molt positiu, és 11 punts percentuals més baix que l'any anterior. Per dimensió, les mitjanes empreses són les que enregistren unes perspectives més positives.

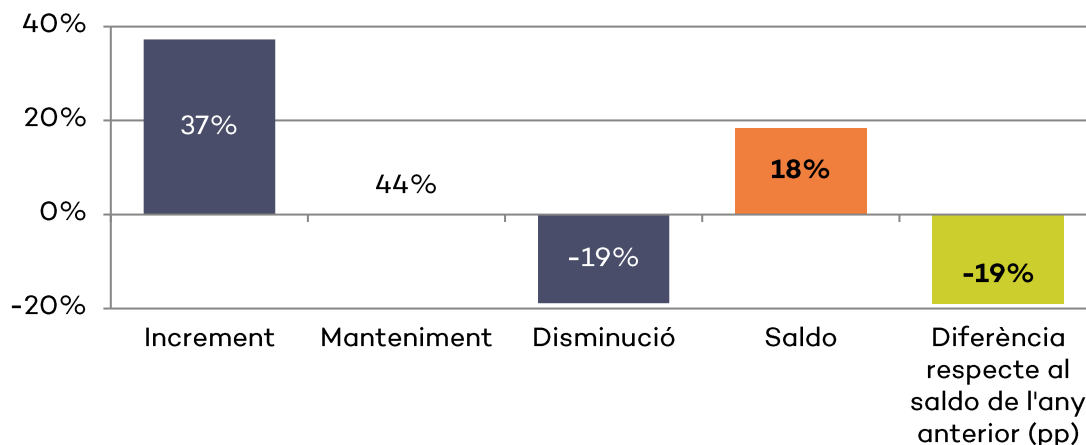
Gràfic 11. Perspectives per al 2019 respecte a les exportacions (% de respostes ponderades per VAB)

6.3 Previsió d'inversions

Pel que fa a les inversions, la previsió també és positiva, amb un saldo del 18% favorable a l'augment. Un percentatge prou rellevant (44%) d'empreses consideren que la inversió es mantindrà a un nivell similar al de 2018.

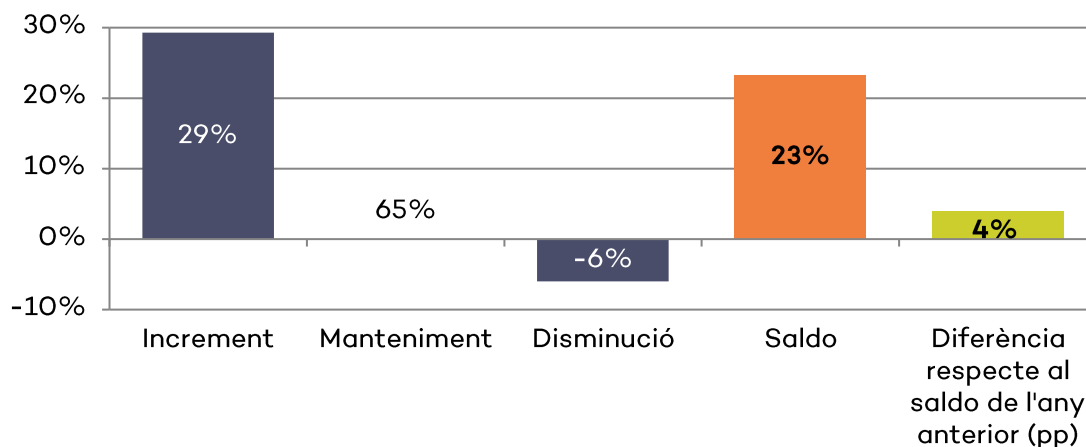
Gràfic 12. Perspectives per al 2019 respecte a les inversions (% de respostes ponderades per VAB)

6.4 Previsió de plantilles

Finalment, pel que fa a la previsió de variacions en les plantilles a la pime industrial, destaca que prop de dues terceres parts no preveu canvis en el nombre de persones ocupades. I per a aquelles pimes que preveuen canvis, el sentit global és positiu, amb un saldo del 23%, millor encara que el registre de l'any anterior.

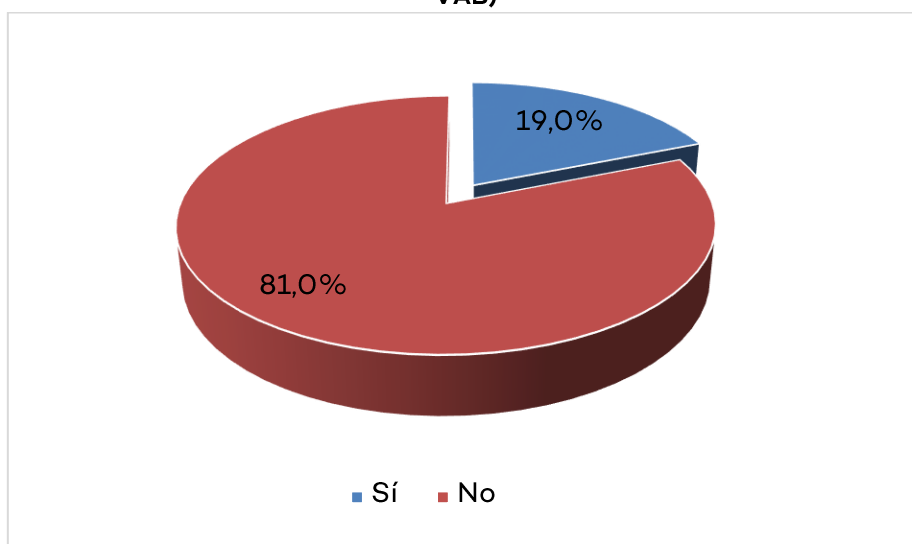
Gràfic 13. Perspectives per al 2019 respecte a les plantilles (% de respostes ponderades per VAB)

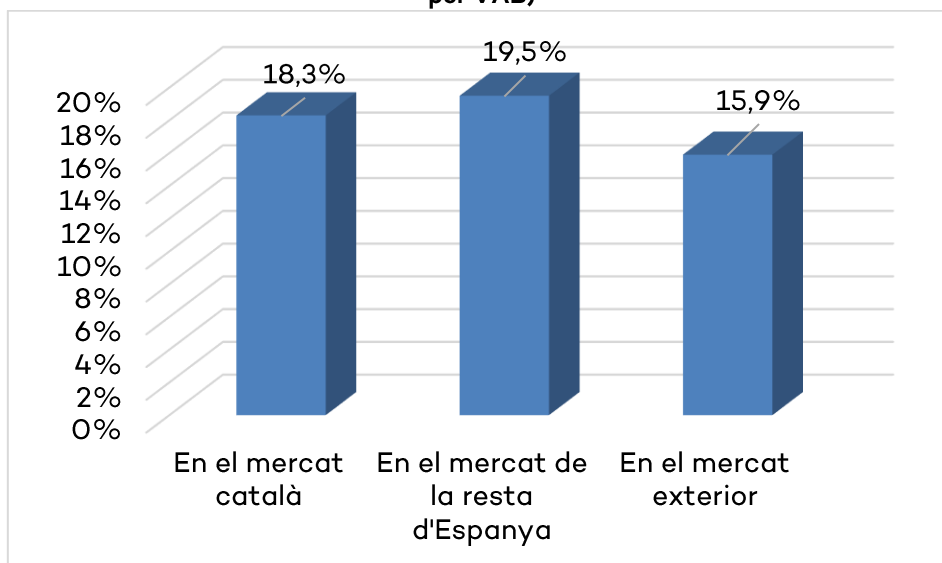
7 Afectació de la desacceleració en les pimes industrials els darrers mesos

En l'enquesta d'enguany hi hem incorporat dues preguntes específiques sobre la desacceleració, concretament si l'han notat en els darrers mesos en forma de disminució de comandes, i també en quins mercats ha afectat. Un 81% del sector no ha notat la desacceleració, enfront d'un 19% que sí que ho ha fet. Respecte als mercats afectats, quan s'ha notat la desacceleració no hi ha diferències significatives en els tres mercats considerats (Catalunya, resta d'Espanya i estranger). En cap d'ells la desacceleració afecta un percentatge superior al 20%.

Gràfic 14. Ha notat reducció de comandes en els darrers mesos? (% de respostes ponderades per VAB)

Gràfic 15. Afectació de la disminució de les comandes per mercats (% de respostes ponderades per VAB)

Annex 1. Resultats de l'enquesta per dimensió d'empresa ponderats per VAB

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Evolució de la xifra de vendes al 2018				
Les vendes han augmentat	54%	30%	59%	58%
Les vendes han disminuït	21%	36%	17%	19%
Les vendes s'han mantingut	24%	32%	23%	23%
Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica al 2018				
Catalunya	44%	73%	53%	30%
Resta d'Espanya	25%	18%	24%	27%
Zona Euro	19%	7%	14%	26%
Resta del món	12%	3%	8%	17%
Evolució de les exportacions al 2018				
Les exportacions han augmentat	53%	28%	42%	59%
Les exportacions han disminuït	18%	29%	18%	17%
Les exportacions s'han mantingut	28%	39%	35%	23%
Activitat inversora al 2018				
Ha fet inversions	66%	33%	57%	81%
No ha fet inversions	34%	67%	43%	19%
Destinació econòmica de les inversions al 2018				
Augment de la capacitat productiva	60%	50%	59%	62%
Augment de la productivitat	41%	44%	48%	38%
Innovació de producte	42%	30%	44%	42%
Mesures mediambientals	23%	16%	25%	23%
Evolució de les plantilles al 2018				
Ha incrementat la plantilla	47%	11%	40%	61%
Ha disminuït la plantilla	13%	13%	12%	14%
Ha mantingut la plantilla	40%	76%	48%	26%
Grau de variació de les plantilles al 2018				
Increment agregat brut de les plantilles	4,3%	2,4%	4,1%	5,1%
Disminució agregada bruta de les plantilles	-1,8%	-4,0%	-0,9%	-1,7%
Saldo agregat de variació de les plantilles	2,6%	-1,6%	3,1%	3,4%
Resultats de l'exercici 2018 respecte als resultats de 2017				
Millors	42%	25%	49%	42%
Iguals	33%	43%	35%	28%
Pitjors	24%	27%	15%	29%

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Perspectives per al 2019 respecte a l'activitat global				
L'activitat global augmentarà	58%	42%	56%	64%
L'activitat global disminuirà	7%	8%	9%	5%
L'activitat global es mantindrà igual	30%	40%	28%	27%
Perspectives per al 2019 respecte a les exportacions				
Les exportacions augmentaran	41%	17%	33%	54%
Les exportacions disminuiran	5%	2%	6%	5%
Les exportacions es mantindran	47%	74%	52%	36%
Perspectives per al 2019 respecte a les inversions				
La inversió augmentarà	35%	24%	43%	32%
La inversió disminuirà	18%	13%	12%	23%
La inversió es mantindrà	41%	57%	37%	39%
Perspectives per al 2019 respecte a les plantilles				
La plantilla augmentarà	29%	18%	30%	30%
La plantilla disminuirà	6%	3%	7%	6%
La plantilla es mantindrà	63%	70%	62%	62%
Afectació de la desacceleració. Ha notat disminució de les comandes en els darrers mesos?				
Sí	35%	39%	35%	33%
No	64%	58%	63%	66%
Afectació de la disminució de les comandes per mercats				
Català	18%	32%	24	11%
Resta d'Espanya	20%	17%	18%	21%
Estranger	16%	7%	16%	18%